امارت اسلامی افغانستان
وزارت معارف

Islamic Emirate of Afghanistan
Ministry of Education

د افغانستان اسلامي امارت
د پوهنې وزارت

ریاست عمومی دفتر
ریاست اسناد، تعقیب هدایات و احکام
آمریت اسناد و ارتباط
مدیریت عمومی اسناد و ارتباط

نظارت

شماره: ۴۶۴۸
تاریخ: ۸ / ۹ / ۱۴۴۴ هـ ق

عاجل ☐ عادی ☐ اطمینانیه ☐ ابلاغیه ☐ سایر ☐

د کابل ښار پوهنې محترم ریاست ته!

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته.

د تضمین کیفیت محترم معینیت د ۱۴۴۴/۹/۴ نېټې، (۱۰۸۸) ګڼه لیک، د پوهنې په ښوونیزو مؤسسوکې د جامو (یونیفورم) د لایحې په هکله د نظر غوښتنې، په اړه راستول شوی.

پدې توګه پورته ګڼه مکتوب د یونیفورم له لایحې سره، د خبرتیا او نورو اصولي کړنو په موخه تاسو محترم ریاست ته دروستول شو.

په درنښت

مولوي عزیز احمد ریان

د وزارت د مقام د دفتر لوی رئیس

۱۴۴۴/۹/۱۱

د عمومي زده کړو آمریت ته!

د موضوع په هکله د مکتوب له متن سره سم اصولي اجراات ترسره او د خلکو کړنلاره عاجل د وزارت مقام ته ارسال نو وکړئ.

مولوي احسان الله حقاني
د کابل ښار پوهنې رئیس

کاپي:

د بهرنیو اړیکو او تمویل کوونکي محترم ریاست ته.
د نشراتو او عامه پوهاوي محترم ریاست ته.
د داخلي پلټنې محترم ریاست ته.

Ministry of Education
Mohammad Jan Khan Watt, Kabul, Afghanistan
Email: Info@moe.gov.af/ (+93) 20 210 3979

وزارت معارف
محمد جانخان وات کابل - افغانستان
Email: Info@moe.gov.af - (+93) 020 210 3979

ګڼه: ۱۰۸۸

نېټه: ۴ / ۹ / ۱۴۴۴ هـ ق

عاجل ☐ عادی ☐ اطمینانیه ☐ ابلاغیه ☐ سایر ☐

د ښوونې او روزنې محترم معینیت ته!

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته.

موضوع: د پوهنې په ښوونیزو مؤسسوکې د جامو(یونیفورم) د لایحې په هکله نظر غوښتنه.

د پوهنې په ښوونیزو مؤسسوکې د جامو (یونیفورم) د لایحې تعدیلي طرحه چې د ښوونې او روزنې معینیت له لوري دې ریاست ته را لېږل شوې ده د نوموړې لایحې یوه کاپي د تقنین او پالیسۍ ریاست له لوري تر تدقیق وروسته ستاسو د نظر ترلاسه کولو په موخه در استول کېږي، هیله ده ترڅو خپلو اړوندو ریاستونو ته یې هم تکثیر کړئ او د موضوع د استعجالیت له مخې د نوموړې طرحې په هکله خپل او د خپلو اړوندو ریاستونو نظریات د یوې اونۍ په ترڅ کې دې ریاست ته را ولېږئ ترڅو د نورو پړاوونو تېرولو په هکله یې اقدام وشي. له همکارۍ مو مخکې له مخکې مننه کوو.

والسلام

الحاج مولوي عبدالخالق صادق

د کیفیت د تضمین معین

کاپي:

i. د اسلامي تعلیماتو محترم معینیت ته
ii. د منابع او اداري محترم معینیت ته
iii. د دفتر محترم ریاست ته
iv. د پلان محترم ریاست ته
v. د خصوصي ښوونیزو مؤسسو محترم ریاست ته
vi. د دعوت او ارشاد محترم ریاست ته

د افغانستان اسلامي امارت

د پوهنې وزارت

معینیت تضمین کیفیت

د تقنین او پالیسۍ ریاست

د پوهنې په ښوونیزو مؤسسو کې د جامو (یونیفورم) لایحه

لایحۀ لباس (یونیفورم) در مؤسسات تعلیمی معارف

(۱۵)

د خپرېدو نېټه: د۱۴۴۴ هـ . ق. کال د ( ) میاشتې ( )   تاریخ نشر: ( ) ماه ( ) سال ۱۴۴۴ هـ . ق.

لړلیک

ماده	عنوان	
	لومړی فصل	
	عمومي حکمونه	
لومړۍ ماده	مبنی	۱
دوهمه ماده	موخې	۱
دریمه ماده	اصطلاحگانې	۱
څلورمه ماده	د پلې کېدو ساحه	۲
	دوهم فصل	
	د زدکوونکو د جامو بڼه او رنګ	
پنځمه ماده	د نارینه زدکوونکو جامې	۲
شپږمه ماده	د ښځینه زده‌کوونکو جامې	۳
اوومه ماده	د څارندوی جامې	۴
	دریم فصل	
	د ښوونکو جامې	
اتمه ماده	د نارینه ښوونکو جامې	۴
نهمه ماده	د ښځینه ښوونکو جامې	۴
	څلورم فصل	
	متفرقه حکمونه	
لسمه ماده	اضافي جامې اغوستل	۵
یوولسمه ماده	ممنوع جامې	۵
دوولسمه ماده	پلي کول او څارنه	۵
	پنځم فصل	
	وروستني حکمونه	
دیارلسمه ماده	انفاذ	٦

د افغانستان اسلامي امارت
د تنقین او پالیسي ریاست
د پوهنې وزارت
۱۴۴۳ ق
۱۴۰۰ ش

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې په ښوونیزو مؤسسوکې د جامو(یونیفورم)لایحه

لومړی فصل
عمومي حکمونه

<u>مبنی</u>

لومړۍ ماده

دغه لایحه د پوهنې د قانون د یوڅلوېښتمې مادې د حکم پر بنسټ وضع شوې ده.

<u>موخې</u>

دوهمه ماده

دغه لایحه د لاندې موخو لرونکې ده:

(۱) د پوهنې په ښوونیزو مؤسسو کې د نظم او انظباط رامنځته کول.

(۲) په زدکوونکو کې د زده‌کړې او قانون منلو روحیه پیاوړي کول.

(۳) د متفاوت اقتصاد لرونکو کورنیو د زده‌کوونکو ترمنځ د ګډ احساس رامنځته کول.

(۴) له نورو اشخاصو سره د زده‌کوونکو توپیر را منځته کول.

<u>اصطلاحګانې</u>

دریمه ماده

راتلونکې اصطلاحګانې په دې لایحه کې لاندې مفاهیم افاده کوي:

(۱) زده‌کوونکی: هغه شخص دی، چې د پوهنې وزارت په ښوونیزو مؤسسو کې په حضوري ډول په زده‌کړه او روزنه تر لاسه کولو بوخت وي.

(۲) ښوونیزه مؤسسه: د عمومي ښوونو، اسلامي ښوونو او د ښوونکي د روزنې له دولتي او خصوصي ښوونیزو

لایحهٔ لباس (یونیفورم) در مؤسسات تعلیمی معارف

فصل اول
احکام عمومی

<u>مبنی</u>

مادهٔ اول

این لایحه بر اساس حکم مادهٔ چهل و یکم قانون معارف وضع گردیده است.

<u>اهداف</u>

مادهٔ دوم

این لایحه دارای اهداف ذیل می‌باشد:

(۱) ایجاد نظم و انظباط در مؤسسات تعلیمی معارف.

(۲) تقویهٔ روحیهٔ آموزش و قانون پذیری در شاگردان.

(۳) ایجاد احساس مشترک در بین شاگردان خانواده‌های دارای وضعیت اقتصادی متفاوت.

(۴) ایجاد تمایز شاگردان با سایر اشخاص.

<u>اصطلاحات</u>

مادهٔ سوم

اصطلاحات آتی در این لایحه معانی ذیل را افاده می‌نماید:

(۱)شاگرد: شخصی است که در مؤسسات تعلیمی وزارت معارف به شکل حضوری مشغول فراگیری تعلیم و تربیه می‌باشد.

(۲)مؤسسهٔ تعلیمی: عبارت از مؤسسات تعلیمی دولتی و خصوصی تعلیمات عمومی، تعلیمات اسلامی و تربیهٔ

مؤسسو څخه عبارت دي، چې د پوهنې وزارت تر مدیریت او څارنې لاندې فعالیت کوي.

(۳) شرعي جامې: د جامو شرعي ځانګړتیاوې په لاندې توګه دي:

۱. جامې له لازمې اندازې څخه لنډې نه وي.

۲. جامې تنګې او چسپې نه وي.

۳. جامې نرۍ او شفافې نه وي.

۴. جامې د مخالف جنس له جامو سره ورته والی و نه لري.

(۵) د څارندوی نښان: هغه نښان دی، چې له نورو زده‌کوونکو څخه د څارندوی زده‌کوونکو د تفکیک په منظور کارول کېږي. د نښان په منځ کې محراب، منبر، د غنمو وږي، د افغانستان د اسلامي امارت بیرغ ځای پرځای او د افغانستان د څارندوی ټولنه پکې لیکلي شوي دي.

د پلي کېدو ساحه

څلورمه ماده

د دې لایحې حکمونه د دولتي او خصوصي ښوونیزو مؤسسو د زده‌کوونکو او ښوونکو په هکله په یو شان پلي کېږي.

دوهم فصل

د زدکوونکو د جامو بڼه او رنګ

د نارینه زدکوونکو جامې

پنځمه ماده

(۱) د نارینه زده‌کوونکو جامې کمیس او پرتوګ دي چې د زده‌کوونکي د قد او جسامت سره متناسبې تر زنګونو ښکته پورې لمنو سره له ټاکل شوي تکي څخه چمتو کېږي.

(۲) د نارینه زده‌کوونکو جامې له لومړي ټولګي څخه تر

معلم می‌باشد، که تحت مدیریت و نظارت وزارت معارف فعالیت می‌نمایند.

(۳) لباس شرعی: مشخصات شرعی لباس قرار ذیل می‌باشد:

۱. لباس از حد لازم کوتاه نباشد.

۲. لباس تنگ و چسپ نباشد.

۳. لباس نازک و شفاف نباشد.

۴. لباس با لباس جنس مخالف مشابهت نداشته باشد.

(۵) نشان څارندوی: نشانی است، که به منظور تفکیک شاگردان څارندوی از سایر شاگردان مورد استفاده قرار می‌گیرد. در داخل نشان څارندوی محراب، منبر، خوشهٔ گندم، بیرق امارت اسلامی افغانستان جابجا شده و د افغانستان د څارندوی ټولنه در آن تحریر گردیده است.

ساحه تطبیق

ماده چهارم

احکام این لایحه در مورد شاگردان و معلمین مؤسسات تعلیمی دولتی و خصوصی به طور یک سان تطبیق می‌گردد.

فصل دوم

شکل و رنگ لباس شاگردان

لباس شاگردان ذکور

مادهٔ پنجم

(۱) لباس شاگردان ذکور پیراهن و تنبان است که متناسب با قد و جسامت شاگرد با دامن‌های الی پایین زانوها از تکه انتخاب شده تهیه می‌گردد.

(۲) لباس شاگردان ذکور از صنف اول الی ششم به

شپږم ټولګي پورې په آسماني رنګ دي.
(۳) د نارینه زده‌کوونکو جامې له اووم ټـولګي څخـه تـر دوولسم ټولګي پورې په پسته‌یي رنګ دي.
(۴) د دیني مدرسو د نارینه زده‌کوونکو جامې لـه لـومړي ټولګي‌څخه ترشپږم ټولګي پورې په فولادي رنګ او سپینه خولۍ او له اووم ټولګي څخه تر دوولسم ټولګي او له هغه پورته په سپین رنګ جامې او سپینه پګړۍ دي.
(۵) د ښوونکي د روزنـې د مؤسسـو (دارالمعلمینونـو) د نارینه زده‌کوونکو جامې په سرمه‌یي رنګ دي.
(٦) خصوصی ښوونیزه مؤسسه کولای شي خپله لوګـو د اړوندو زده‌کوونکو په کمیس کې ځای پرځای کړي.

<u>د ښځینه زدکوونکو جامې</u>

شپږمه ماده

(۱) د ښځینه زدکوونکـو جـامې لـه کمـیس، پرتـوګ او پړوني څخه عبـارت دي، چـې د شـرعي ځانګړتیـاوو پـه درلودلو سره، په افغاني ګردلمنه بڼه د زده‌کوونکو لـه قـد او جسامت سره متناسبې جوړېږي.
(۲) د ښځینه زده‌کوونکو د کمیس لمنه تر زنګنونو ښکته پورې رسېږي.
(۳) د ښځینه زدکوونکو جامې له لومړي څخه تـر شـپږم ټولګي پورې په غیر روښـانه کریمـي رنـګ او پړونـی پـه سپین رنګ دي.
(۴) له اووم څخه تر دوولسم ټولګي پورې د ښځینه زده-کوونکو جامې په ماشي رنګ او پړونی په تور رنګ دی.
(۵) د ښځینه زده‌کوونکو کمیس او پرتوګ له یـو رنګـې تکې څخه جوړېږي.
(٦) د اووم او له هغه څخـه پورتـه ټولګیـو ښـځینه زده-کوونکې د ښوونیزې مؤسسې د تګ او راتګ پر لاره پـه فولادي رنـګ چپنـه/حجاب هـم اغونـدي او ترجیحـاً لـه

د افغانستان اسلامي امارت
د پوهنې وزارت
د تعلیم او پالیسي ریاست
۱۴۴۳/۱۰/۳

رنګ آسمانی می‌باشد.
(۳)لباس شاگردان ذکـور از صـنف هفـتم الـی صـنف دوازدهم به رنگ پسته‌یی می‌باشد.
(۴)لبـاس شـاگردان ذکـور مـدارس دینـی از صـنف اول الی ششـم بـه رنـگ فـولادی و کـلاه سـفید و از صـنف هفـتم الـی صـنف دوازدهـم و بـالاتر از آن لباس به رنگ سفید و دستار سفید می‌باشد.
(۵)لبـاس شـاگردان ذکـور مؤسسـات تربیـه معلـم (دارالمعلمین‌ها) به رنگ سرمه‌یی می‌باشد.
(٦)مؤسسه تعلیمی خصوصی می‌تواند لوگـوی خـود را در پیراهن شاگردان مربوط نصب نماید.

<u>لباس شاگردان اناث</u>

مادۀ ششم

(۱)لباس شـاگردان انـاث عبـارت از پیـراهن، تنبـان و چادر است، که با داشتن مشخصات شرعی، بـه شـکل دامن گرد افغـانی متناسـب بـا قـد و جسـامت شـاگرد ساخته می‌شود.
(۲)دامن پیراهن شاگردان اناث الی پـایین زانوهـا مـی-رسد.
(۳)لبـاس شـاگردان انـاث از صـنف اول الـی ششـم به رنـگ کریمـی غیـر رشـن و چـادر بـه رنـگ سـفید می‌باشد.
(۴)لباس شاگردان اناث از صنف هفتم الی دوازدهم به رنگ ماشی و چادر به رنگ سیاه می‌باشد.
پیراهن و تنبـان شـاگردان انـاث از تکـه رنـگ واحـد ساخته می‌شود.
(۵) شـاگردان انـاث صـنوف هفـتم و بـالاتر از آن در مسیر رفت و برگشت مؤسسه تعلیمی چپن/حجـاب بـه رنگ فـولادی را نیـز مـی‌پوشـند و ترجیحـاً از ماسـک

ماسک څخه ګټه اخلي.

د ښارندوی جامې

اوومه ماده

(۱) د نارینه ښارندوی جامې په نخودي رنګ کمیس او پرتوګ، په تور رنګ بوټونه دي.

(۲) د ښځینه ښارندوی جامې د ښځینه زده‌کوونکو د جامو مطابق دي.

(۳) د ښارندوی نښان د ښارندوی د کمیس د ښي لاس په مټ باندې ګنډل شوی وي.

(۴) په ښارندوی کې شامل زده‌کوونکي په خپل مټ د پوهنې د بیرغ په رنګ تکه‌یي پټه د ښارندوی د لیکنې په درلودلو سره او سپین رنګ کمربند هم تړي.

(۵) د ښارندوی ترافیک د ښارندوی له جامو څخه برسېره د ترافیکو خولۍ او د درېدو نښه هم کاروي.

دریم فصل

د ښوونکو جامې

د نارینه ښوونکو جامې

اتمه ماده

(۱) د عمومي ښوونو د مؤسسو د ښوونکو او د ښوونکي د روزنې د مؤسسو د استادانو جامې افغاني ملي جامې (کمیس او پرتوګ) دي.

(۲) د اسلامي ښوونو د مؤسسو د مدرسینو جامې افغاني ملي جامې دي چې له دیني علماوو سره مناسبې وي.

د ښځینه ښوونکو جامې

نهمه ماده

(۱) د عمومي ښوونو، اسلامي ښوونو او د ښوونکي د روزنې د مؤسسو د ښځینه ښوونکو جامې له شرعي موازینو سره سم کمیس، پرتوګ او پړونی دي.

(۲) ښځینه ښوونکې د ښوونیزې مؤسسې د تګ او راتګ

استفاده می‌نمایند.

لباس ښارندوی

مادهٔ هفتم

(۱) لباس ښارندوی ذکور متشکل از پیراهن و تنبان به رنگ نخودی و بوت‌ها به رنگ سیاه می‌باشد.

(۲) لباس ښارندوی اناث مطابق لباس شاگردان اناث می‌باشد.

(۳) نشان ښارندوی در بازوی دست راست پیراهن ښارندوی دوخته شده می‌باشد.

(۴) شاگردان شامل ښارندوی در بازوی خود بازوبند تکه‌یی به رنگ بیرق معارف با داشتن نوشته ښارندوی و کمربند به رنگ سفید نیز بسته می‌نمایند.

(۵) ترافیک ښارندوی برعلاوه از لباس ښارندوی کُلاه ترافیک و علامهٔ توقف را نیز استفاده می‌نمایند.

فصل سوم

لباس معلمان

لباس معلمان ذکور

مادهٔ هشتم

(۱) لباس معلمان ذکور مؤسسات تعلیمات عمومی و استادان مؤسسات تربیه معلم لباس ملی افغانی (پیراهن و تنبان) می‌باشد.

(۲) لباس مدرسان مؤسسات تعلیمات اسلامی لباس ملی افغانی که مناسب علمای دینی است می‌باشد.

لباس معلمان اناث

مادهٔ نهم

(۱) لباس معلمان اناث مؤسسات تعلیمات عمومی، تعلیمات اسلامی و تربیه معلم پیراهن، تنبان و چادر مطابق موازین شرعی می‌باشد.

(۲) معلمان اناث در مسیر رفت و برگشت مؤسسه

پر لاره چپنه/حجاب هم اغوندي او ترجیحاً له ماسک څخه ګټه اخلي.
(۳) ښځینه ښوونکي او زده‌کوونکي له ساده او هوارو بوټونو څخه ګټه اخلي.

څلورم فصل

متفرقه حکمونه

اضافي جامې آغوستل

لسمه ماده

(۱) کله چې زده‌کوونکي/ ښوونکي د یخنۍ احساس کوي کولای شي اضافي جامې (جاکټ/جمپر، د غاړې دسمال او توده خولۍ...) واغوندي.
(۲) د ټاکل شوو جامو په رنګ نری واسکټ اغوستل د زده‌کوونکو لپاره اختیاري دي.
(۳) د عمومي ښوونو د ښوونځیو د زده‌کوونکو لپاره سپینه خولۍ پر سر کول اختیاري دي.

ممنوع جامې

یوولسمه ماده

(۱) د اضافي جامو اغوستل د نهمې مادې په (۱) فقره کې د راغلې اړتیا څخه پرته د زده‌کوونکو لپاره ممنوع دي.
(۲) د ښځینه ښوونکو او زدکوونکو لپاره لنډکمیس او پتلون اغوستل ممنوع دي.
(۳) د ښوونکو او زدکوونکو لپاره نېکټایي تړل ممنوع دي.

پلي کول او څارنه

دوولسمه ماده

(۱) د ښوونیزې مؤسسې آمر/ مدیر د دې لایحې د حکمونو له پلي کېدو څخه په اړونده ښوونیزه مؤسسه کې څارنه کوي.

تعلیمي چپن/حجاب نیز می‌پوشند و ترجیحاً از ماسک استفاده می‌نمایند.
(۳) معلمان و شاگردان اناث از بوت‌های ساده و هموار استفاده می‌نمایند.

فصل چهارم

احکام متفرقه

پوشیدن لباس های اضافی

مادهٔ دهم

(۱) هرگاه شاگردان/ معلمان احساس سردی می‌کنند می‌توانند لباس اضافی (جاکت/جمپر، دستمال گردن وکُلاه گرم ...) بپوشند.
(۲) پوشیدن واسکت نازک به رنگ لباس های تعیین شده برای شاگردان اختیاری می‌باشد.
(۳) پوشیدن کُلاه سفید برای شاگردان مکاتب تعلیمات عمومي اختیاري می‌باشد.

لباس‌های ممنوع

ماده یازدهم

(۱) پوشیدن لباس‌های اضافی بدون ضرورت مندرج فقره (۱) ماده نهم برای شاگردان ممنوع می‌باشد.
(۲) پوشیدن پیراهن کوتاه و پتلون برای معلمان و شاگردان اناث ممنوع می‌باشد.
(۴) بستن نیکتایی برای معلمان و شاگردان ممنوع می‌باشد.

تطبیق و نظارت

مادهٔ دوازدهم

(۱) آمر/ مدیر مؤسسهٔ تعلیمی از تطبیق احکام این لایحه در مؤسسات تعلیمی مربوط نظارت می‌نماید.

(۲) زدکوونکي د خپلو جامو د پاکوالي په ساتلو مکلف دي.

(۳) که چېرې زدکوونکي، ټاکلې جامې له موجه عذر پرته نه وي اغوستې، زدکوونکي ته توصیه کېږي او د تکرار په صورت کې، موضوع د زده‌کوونکي له ولي سره شریکېږي.

پنځم فصل

وروستني حکمونه

انفاذ

دیارلسمه ماده

- د پوهنې په ښوونیزو مؤسسو کې د جامو (یونیفورم) لایحه چې د تقنین او پالیسۍ ریاست له خوا د اړوندو برنامو سره په همغږۍ چمتو او تدقیق شوې ده، منظوروم.

- د دې لایحې په نافذېدو سره په دې هکله پخواني مغایر حکمونه لغو ګڼل کېږي.

(۲) شاگردان مکلف به حفظ نظافت لباس‌های خویش می‌باشند.

(۳) هرگاه شاگرد لباس‌های تعیین شده را بدون عذر موجه نپوشیده باشد، به شاگرد توصیه می‌شود و در صورت تکرار، موضوع با ولی شاگرد شریک ساخته می‌شود.

فصل پنجم

احکام نهایی

انفاذ

مادهٔ سیزدهم

- لایحهٔ لباس (یونیفورم) در مؤسسات تعلیمی معارف که از جانب ریاست تقنین و پالیسی در هماهنگی با برنامه های مربوط تهیه و تدقیق گردیده است، منظور می‌دارم.

- با انفاذ آین لایحه احکام مغایر سابقه در این مورد ملغی پنداشته می‌شود.

مولوی حبیب الله آغا

د پوهنې سرپرست وزیر